



WANDA REISEL

'Alle stereotiepe rolpatronen benauwen me'

LEO VAN DER NOORT

Hoe geef je je over aan een ander? En hoe geef je je over aan het leven, als je eigenlijk niet zo goed durft? In haar nieuwe roman schetst Wanda Reisel hoe de 17-jarige Dana Davidson zoekt naar antwoorden op deze vragen.

Die zomer is een 'coming of age'-roman over een Amsterdams meisje dat in de zomer van 1970 de stap naar volwassenheid en zelfstandigheid maakt. *Witte liefde*, Reisels vorige roman uit 2004 waarvoor ze de Anna Bijns Prijs 2007 kreeg, had indirect haar ouders tot onderwerp. Voor *Die zomer* nam de 52-jarige Reisel – geboren op Curaçao, opgegroeid in een groot joods gezin in Amsterdam – haar eigen middelbareschooltijd als uitgangspunt. Een tijdvak waarin vrije liefde, geestverruimende middelen en liberale opvoeding hoogtij vierden; zeker voor adolescenten een vrij, maar vaak ook verwarrend decennium. **De wereld van 16- en 17-jarigen zoals Reisel die schetst, lijkt trouwens niet veel te verschillen van nu en dat maakt het herkenbaar en eigentijds.**

Dana Davidson leeft met haar vader en moeder, oudere broer en zus en jongere tweelingbroertjes in

een groot huis aan het Vondelpark. Een veilig bastion, waar haar vrienden welkom zijn om in de grote eetkeuken of op haar kamer te hangen, hasj te roken en te filosoferen.

In de zomervakantie van 1970 beginnen de dingen te verschuiven. Dana's moeder, die met de tweeling op vakantie is in Israël, overweegt daar een nieuw leven te beginnen. Haar vader – Dana is een echte vaders-dochter – krijgt intussen een relatie met een andere vrouw. Dana's tripje naar Parijs met haar vriendin Tessa loopt uit op een fiasco. En ook raakt ze haar houvast aan haar oudere broer David kwijt. **Haar zekerheden en veiligheid brokkelen langzaam af en dat dwingt Dana steeds meer haar eigen weg te gaan.**

Ook op seksueel gebied bevindt ze zich nog in een soort overgangsfase: haar seksuele gevoelens beginnen op te laaien en ze wil wel, maar ze durft nog niet echt. Haar vader en 'Daaf' zijn haar voorbeelden aan wie ze onbewust andere mannen afmeet: intelligent, wijs, charmant en knap. Maar de blikken van leeftijdgenoten en leraren ontgaan haar niet; ze zoent bijvoorbeeld zo nu en dan met de jonge biologieleeraar Ted.

'Dana wordt beheerst door de angst voor overgave, terwijl ze heel graag wil doorringen tot mensen,' zegt Reisel. 'Dat is precies wat er gebeurt in de puberteit en adolescentie. Ik heb de hippietijd juist gekozen als achtergrond vanwege die toen alom heersende overgave, spiritualiteit, die houding van 'go with the flow', maar dat is precies wat Dana zelf nu juist niet zo voelt. Ze wil wel worden ingewijd in het geheim van de ander, maar hoe moet dat? En durft ze dat?'

Geestig zijn de beschrijvingen van de broeierige feestjes, waarop soms niet meer duidelijk is welk lichaamsdeel van wie is, en de escapades van Tessa, die al lang en breed ontmaagd is en haar seksuele lusten volop uitleeft. 'Dana gaat wel mee naar de feestjes, maar er wringt wat. **Ze verzet zich sterk tegen het patroon hoe jongens en meisjes met elkaar zouden moeten omgaan, wil zich dat niet laten opdringen.** Ze zoekt naar haar eigen uniciteit en rol. Iedereen om haar heen rommelt maar wat aan, maar Dana wil haar 'eerste keer' bewaren voor iemand die dicht bij haar staat, van wie ze echt houdt. Daarin is ze juist heel sterk; ze durft af te wijken en probeert zich staande te houden tegen de stroom in.'

Dana doet dat door een jongensmeisje te zijn: stoer en schijnbaar onkwetsbaar. 'Want wie wil er in deze wereld in godsnaam een meisje zijn?' vraagt Dana zich af. Reisel: 'Ze denkt zich te moeten wapenen, terwijl haar vriendin Tessa het type is van 'let it all hang out'. Tessa heeft een flair waarmee ze

zich overal wel doorheen zwijnt, ze is grappig en heeft veerkracht. Maar ze gebruikt alleen maar haar buitenkant en gooit zichzelf daarmee in de uitverkoop. In tegenstelling tot Dana is Tessa iemand die niet tegen twijfel kan, die alleen zwart-wit kent.'

Zelf was ze ook een jongensmeisje, aldus Reisel. **'Ik vind het geen voordeel om als vrouw geboren te zijn, ik heb liever de vrijheid en de kracht die mannen hebben.** Ik zie geen enkel voordeel in zwakte en ik ben al helemaal niet blij met ongesteldheid en andere narigheden en afhankelijkheden van het vrouw-zijn. Alle stereotiepe rolpatronen benauwen me. **"Niet zeuren maar vechten"** is mijn credo.'

DANA WAPENT ZICH DOOR EEN JONGENSMEISJE TE ZIJN: STOER EN SCHIJNBAAR ONKWETSBAAR

Dana is – zoals de meeste personages van Wanda Reisel – een buitenstaander. Iemand die de wereld van een afstandje bekijkt; er staat als het ware een glasplaat tussen haar en de wereld. In gezelschap voelt ze zich vaak ongemakkelijk en teruggeworpen op zichzelf, en ze verkiest een zekere vorm van alleen-zijn. 'Dat beschouwende heb ik zelf ook altijd gehad, als klein kind al. Hoewel ik op Curaçao ben geboren, had ik een heel gevoelige huid en kon ik slecht tegen de zon. Zwemmen in T-shirts met lange mouwen en hoedjes of petjes op. Zo lag ik altijd aan zee: in de schaduw onder een door mijn moeder gefabriceerd tentje van stokken en handdoeken. Dan kijk je vanzelf een beetje tegen het leven aan, maar dat zat er denk ik van nature al in. Ik voelde mij heel autonoom. Ik ben niet wereldvreemd, maar ik houd wel van teruggetrokkenheid. In de wereld is het chaotisch, zijn er veel spanningen, is er de druk om je aan te passen en erbij te horen.'

Dana gaat aan het einde van het boek op een rituele manier de grens over. De schrijfster zelf heeft haar angst voor overgave aan het leven nooit helemaal overwonnen, vertelt ze. 'Maar ik kan inmiddels wel goed spelen dat ik het leven aankan. Een boek schrijven komt het dichtst bij het echte leven. En dat bevalt me eigenlijk heel goed.'

■ **Die zomer** verschijnt op 7 september, Querido, €18,95. Opzij geeft tien exemplaren van dit boek weg. Kijk op www.opzij.nl bij service/aanbiedingen